HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

האשה. עד שלא תתארס. וגמרא: **ר"ש אומרים תמכור.** בעודה ארוסה אבל משנתארסה לא כדאמר ניקח וניתן וכו': **הואיל ונכה נתפשה.** שהיא ארוסתו: **לא יזכה בנכסים.** דגמרא מפרש אחי מיניה מלמתחלה דר"ש אי אלמעבד דר"ה: **על החדשים.** שנפלו לה משנתפשה: **אנו בושים.** מה לו חכמים לומר אם מכרה וגמרה הבעל מוציא מיד הלקוחות כדאמרן לקמן גמרא: **עד שלא נתפשה.** כגון משנתארסה או קודם לכך ואחר כך נתפשה: **ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים: הואיל ונכה נתפשה.** שנתפשה: **על החדשים.** שנפלו לה מתניתא: **הידועים לבעל.** דגמרא מפרש: **גמ' מאי שנא רישא דלא פליגי.** הרי נתארסה ומשום דנפלו לה קודם לכן הוקע כומו: **נוכוסה נפלו.** עדיין לא היה זכאי בשלה ולא גמר ולא קנה: **נוכוסו.** כבר זכה בה וגמרה: **אימר נוכוסו כו'.** לתירוסין עושה קפץ ניסואין שמא תבעה לידי ניסואין שמא לא תבעה: **אינעיא להו.** הכי דקנן לתמרו לו: **אלמחלה.** פליגי ואמרי אמאי מוכרת לכתחלה לב"ש הואיל וזכה בשלה שתמכרנה לא יזכה בנכסים אלא לבעל משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה הבעל מוציא מיד הלקוחות. עד שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים. אר"ח בן עקיבא אמרו לפני ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים א"ל על החדשים אלא שאתם אנו בושים אלא שאתם מגלגלין את הישנים. נפלו משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה הבעל מוציא מיד הלקוחות. עד שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים. אר"ח בן עקיבא אמרו לפני ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים א"ל על החדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין את הישנים. ר"ש חולק בין נכסים לנכסים. נכסים הידועים לבעל ל"ת ואם מכרה ונתנה בטל ושאין ידועים לבעל ל"ת ואם מכרה ונתנה קיים. פי' אם נפלו לה נכסים בירושה עד שלא תתארס ונתארסה מודים בזה שמוכרת ונותנת לכתחיל' בעודה ארוסה והוא קיים אבל אם נפלו לה משנתארסה ועדיין לא נשאת בזה פליגי ב"ש וב"ה. דב"ש שברי תמכור לכתחילה ובה"א ל"ת אבל אם מכרה ונתנה קיים. ואע"פ שאח"כ נשאת אין הבעל מוציא מיד הלקוחות מה שמכרה ונתנה בעודה ארוסה. מ"ש רישא דלא פליגי ומ"ש סיפא דפליגי רישא בזכותה נפלה לה סיפא אימור בזכותה הילכך לכתחילה לא תמכור ואם מכרה

האשה שנפלו לה נכסים עד שלא תתארס מודים ב"ש ובית הלל שמוכרת ונותנת וקיים נפלו לה [ו]**משנתארסה ב"ש אומרים תמכור** [א]**ובית הלל אומרים לא תמכור אלו ואלו מודים** [ב]**שאם מכרה ונתנה קיים אמר רבי יהודה אמרו חכמים לפני ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין עלינו את הישנים נפלו לה משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה קיים אמר רבי חנינא בן עקביא אמרו לפני ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין עלינו הישנים ר"ש חולק בין נכסים לנכסים נכסים הידועין לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה בטל שאינן ידועין לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים: גמ' מאי שנא רישא דלא פליגי ומאי שנא סיפא דפליגי אמרי דבי רבי ינאי רישא בזכותה נפלו סיפא בזכותו נפלו אם בזכותו נפלו כי מכרה ונתנה אמאי קיים אלא רישא ודאי בזכותה נפלו סיפא אימר בזכותו לכתחלה לא תמכור אם מכרה ונתנה קיים: א"ר יהודה אמרו לפני ר"ג: איבעיא להו רבי יהודה אלכתחלה או אדיעבד**

ת"ש

נפלו לה משנתארסה ב"ש אומרים תמכור. נמסכת פאה דירושלמי בפרק ג"ם בעי ר' תנחום קמי ר' יוסף לממי לן תני לה גבי דבריס שהם מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה מ"ל לן תני חלה דבר שהוא חומר משני לדדין וקל משני לדדין והכא קל לאשה וחומר לבעל והתניא בית שמאי חומרים בפקר לעניין הפקר והכי קל לעניין וחומר לבעל הבית מ"ל אינו חומר לבעל הבית שמדעתו הוא מפקיר וקשה לר"י והא קתני התם ב"ש חומרים ג' שבמות דהוי קל לאיש וחומר לאשה שהיא עוטלת כתובתה בהדלת שבת אחת כ"ש וי"ל שאין זה קולא אלא חומרא שמוהר לגרשה בהדלת שבת אחת מ"ש שלוחה בכך לאחר מיכן שמא מחזר בה: **סיפא** אימר בזכותו נפלו בו'. תימה מ"ש לב"ה נמי תמכור לכתחילה לכיון שהיא מוחזקת הוי ספק שלה ולמי ואין ספק מוציא מידי ולמי וי"ל דלמאן דגמי גבי שומרת יבם שנפלו לה נכסים לתן המתנ[ג] מודים ב"ש וב"ה שמוכרת ונותנת וקיים [ו] ומפרש בגמרא דנפלו לה כשהיו ארוסה וזיקת ארוסה עושה ספק מרוסה והואיל והיא מוחזקת טוען מיהו ולמי ויבם ספק ואין ספק מוציא מידי ולמי וי"ל דהכא בודאי ליעבד קיימא דכל המתרם דעתו ליעבד הילכך לכתחילה לא תמכור מע"ם שהיא ולמי מכל המס כך עומדת לחליצה כמו לייבום והואיל והיא ולמי אמרו מכמיס דתמכור לכתחילה:

איבעיא להו ר"י לכתחילה קאמר או דיעבד. בפירוש רש"י מכמיצת יד כתב שני לשונות בלשון אחד פי' דקתי מריש דקתני עד שלא תתארס מודים ב"ש וב"ה שמוכרת ונותנת וקיים וקתי מבעיא ליה השתא הכי אמרו לו מי שעו למימר לכתחילה לא תמכור מכל שדיעבד מודו דמכרה קיים ולו דיעבד לחלי שדיעבד שעו למימר דמכרה בטל ולפ"ז הדין עמו דגריס שהיה ברייתא דמייתי מה זו מכרה בטל אף זו מכרה בטל אמר להם על החדשים אנו בושים כו' ולא גרים מה שכתוב בסיפא בתר אף זו מכרה בטל אמר להן אף זו לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים אמרו לו הואיל וזכה בשלה לא יזכה בנכסים אמר להם על החדשים כו' דומיא דלא גרסינן ליה דהיכי קאמר אף זו לא תמכור והא תנן בהדיא דמודים ב"ש וב"ה שמוכרת לכתחילה ובתוספתא נמי לא גרסינן ליה ונגון אחר פירש לכתחילה אע"פ שלו דיעבד אע"ה ולפ"ז בתוס' מתקו רש"י שלא לפי שאינו כתוב בתוספתא ואין נראה לר"ת פירוש זה דהא היכי נעביד מי אמרו לפניו דר"ג שקלו וטרו בליבא דב"ש והא פריך בכולי הש"ס אטו טעמא דב"ש שלא לתשמישין ונראה לר"ת דהכי פירושו לכתחילה וקאי אריש דנפלו לה עד שלא תתארס דמוכרת לכתחילה וקאמרי אינהו הואיל וזכה בשלה לא יזכה בנכסים ולא תמכור לכתחילה כמו בנפלו לה משתתארס וקא מהדר להו על החדשים אנו בושים כלומר נפלו לה משתתארס שהם חדשים שנפלו לה מיד אנו בושים למה לא תמכור לפי' לכתחילה ואתם מגלגלין עלינו את הישנים שלא תמכור לכתחילה אי למא דיעבד לפסיפא דנפלו לה בתירוסין קאי דאמרי ב"ה מכרה קיים וקאמרי אינהו מכרה בטל כמו נפלו לה מדשים שהם חדשים אנו בושים על אותם שנפלו משנתארסה ומכרה בתירוסין מייירי בחדשים הם שלא כלומר שהם ישנים כשניסת והא דלא נקט הבעיא אריש קאי אף אסיפא שלא לכתחילה או דיעבד אומר ר"ת שכן דרך הש"ס דבעי בלשון שפותה לפסיפא ש"מ דיעבד ולא הוה שייך למימר ש"מ אסיפא שלא לכתחילה אי ריש ולא סיפא ת"ש דתניא כו' אמר להם לא זו לא תמכור כלומר זה אף זו לא תמכור כלומר זה אף זו מודה שהיא כאלו אמר לא תמכור לכתחילה וזכה בשלה לענין שלא תמכור לכתחילה והשתא פשיט דמדקאמר אף זו מכרה בטל ש"מ דאסיפא קאי דאריש לא הוו אמרי מכרה בטל ועוד מדקאמר להם אף זו לא תמכור לכתחילה ש"מ דאסיפא קאי ועוד יש ליישב אף לפי' הקונטרס קמא גרסי' שפיר אמר להם אף זו לא תמכור כמ"ש בספרים דה"ק הואיל וזו אמתו נפלו לה משנתארסה ויושת וזו אמתו נפלו לה עד שלא נתארסה ומתארסה מה זו מכרה בטל דלמדנקט אלו ואלו מודים שאם מכרה ונתנה קיים בתירוסין משמע דמודים שאם מכרה משנשאת דמכרה בטל אע"פ שנפלו לה משנתארסה אף זו מכרה בטל עד שלא תתארס ומתארסה אמר להם אף זו לא תמכור פירוש אף זו שנפלו לה משנתארסה ונשאת אף זו לא תמכור לכתחילה לא תמכור מכל שדיעבד מכרה קיים מכל קשה לרשב"ם דה"ל נמי לר"ג להדורי להו אמאי עד שלא תתארס מוכרת לכתחילה:

לו

א א ב מיי' פכ"ג מהל' מישות הל' ז ח סמג לאוין פח עוש"ע אה"ע סי' ל סעי' יח:

תוספות רי"ד (המשך)

ונתנה קיים פי' דאירוסין עושין ספק נשואין פי' ספק לא תנשא הילכך לכתחילה לא תמכור ואם רוצה למכור אין נזקקים לה ואם מכרה ונתנה קיים אבל ברישא שנפלה לה בזכותה בודאי החזיקה בהן אין האירוסין שהן ספק מוציאין מידי ודאי ולכתחילה תמכור: אר"י וכו'. פי' ואמאי אמרי' אם מכרה ונתנה קיים א"ל על החדשים אנו בושים דהיינו אחר שנשאת שהבעל מוציא מיד הלקוחות אנו בושים למה מוציאן והלא הנכסים שלה הן ואתם מגלגלין עלינו עוד הישנים כשמכרה בעודה ארוסה. נפלו לה משנשאת וכו' פי' שכיון שנשאת נכנסה לרשות הבעל לאכול פירותיהן ואין זכות לה לאשה בהם אך אם תתאלמן או תתגרש: עד שלא נשאת ונשאת וכו'. פי' בין שנפלו לה קודם אירוסין בין לאחר אירוסין ונשאת רע"א אם מכרה ונתנה קיים דדוקא כשנפלו לה לאחר שנשאת אז הבעל מוציא מיד הלקוחות אבל זו שנפלו לה קודם הנשואין ונשאת נהי דלכתחילה לא תמכור אבל אי מכרה ונתנה קיים ואין הבעל מוציא מיד הלקוחות: א"ר חנינא בן עקיבא הואיל וזכה באשה שכבר נשאת לו לא יזכה בנכסים ויוציא מיד הלקוחות. א"ל על החדשים אנו בושים דהיינו שנפלו לה לאחר שנשאת. ואתם מגלגלים עלינו את הישנים כשנפלו לה קודם שנשאת

תוספות רי"ד

האשה שנפלו לה נכסים עד שלא תתארס מודים ב"ש ובי"ה שמוכרת ונותנת וקיים נפלו לה קודם לכן הוקע כומו: **נוכוסה נפלו.** עדיין לא היה זכאי בשלה ולא גמר ולא קנה: **נוכוסו.** כבר זכה בה וגמרה: **אימר נוכוסו כו'.** לתירוסין עושה קפץ ניסואין שמא תבעה לידי ניסואין שמא לא תבעה: **אינעיא להו.** הכי דקנן לתמרו לו: **אלמחלה.** פליגי ואמרי אמאי מוכרת לכתחלה לב"ש הואיל וזכה בשלה שתמכרנה לא יזכה בנכסים אלא משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה הבעל מוציא מיד הלקוחות. עד שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים. אר"ח בן עקיבא אמרו לפני ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים א"ל על החדשים אנו בושים אלא שאתם מגלגלין את הישנים. נפלו משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה הבעל מוציא מיד הלקוחות. עד שלא נשאת ונשאת ר"ג אומר אם מכרה ונתנה קיים. אר"ח בן עקיבא אמרו לפני ר"ג הואיל וזכה באשה לא יזכה בנכסים א"ל על החדשים אנו בושים דהיינו שנפלו לה לאחר שנשאת. ואתם מגלגלים עלינו את הישנים כשנפלו לה קודם שנשאת. ר"ש חולק בין נכסים לנכסים. נכסים הידועים לבעל ל"ת ואם מכרה ונתנה בטל ושאין ידועים לבעל ל"ת ואם מכרה ונתנה קיים. פי' אם נפלו לה נכסים בירושה עד שלא תתארס ונתארסה מודים בזה שמוכרת ונותנת לכתחיל' בעודה ארוסה והוא קיים אבל אם נפלו לה משנתארסה ועדיין לא נשאת בזה פליגי ב"ש וב"ה. דב"ש שברי תמכור לכתחילה ובה"א ל"ת אבל אם מכרה ונתנה קיים. ואע"פ שאח"כ נשאת אין הבעל מוציא מיד הלקוחות מה שמכרה ונתנה בעודה ארוסה. מ"ש רישא דלא פליגי ומ"ש סיפא דפליגי רישא בזכותה נפלה לה סיפא אימור בזכותה הילכך לכתחילה לא תמכור ואם מכרה

נפלו לי מכרה ונתנה אמאי קיים אלא רישא ודאי בזכותה נפלו סיפא אימר בזכותה אימר בזכותו לכתחלה לא תמכור אם מכרה ונתנה קיים: א"ר יהודה אמרו לפני ר"ג: איבעיא להו רבי יהודה אלכתחלה או אדיעבד

ת"ש

האשה שנפלו לה נכסים עד שלא תתארס. פי' בקונטרס ומתארסה אבל ניסואת לה והכי רמיה מדתנן עד שלא ניסואת וניסואת ר"ג אומר מס מכרה ונתנה קיים אבל לכתחילה משמע דלמא תמכור ומשמע לרש"י דעד שלא ניסואת משמע אפי' קודם לירוסין וקשה לר"י דתמרין בגמ' רב ושמואל דתמרי תרוייהו בין נפלו לה נכסים עד שלא תתארס בין משתתארס וניסואת הבעל מוציא מיד הלקוחות ונפלו לה קודם לירוסין ואתם מגלגלין עלינו את הישנים נפלו משנשאת אלו ואלו מודים שאם מכרה הבעל מוציא מיד הלקוחות אנו בושים למה מוציאן והלא הנכסים שלה הן ואתם מגלגלין עלינו עוד הישנים כשמכרה בעודה ארוסה. נפלו לה משנשאת וכו' פי' שכיון שנשאת נכנסה לרשות הבעל לאכול פירותיהן ואין זכות לה לאשה בהם אך אם תתאלמן או תתגרש: עד שלא נשאת ונשאת וכו'. פי' בין שנפלו לה קודם אירוסין בין לאחר אירוסין ונשאת רע"א אם מכרה ונתנה קיים דדוקא כשנפלו לה לאחר שנשאת אז הבעל מוציא מיד הלקוחות אבל זו שנפלו לה קודם הנשואין ונשאת נהי דלכתחילה לא תמכור אבל אי מכרה ונתנה קיים ואין הבעל מוציא מיד הלקוחות: א"ר חנינא בן עקיבא הואיל וזכה באשה שכבר נשאת לו לא יזכה בנכסים ויוציא מיד הלקוחות. א"ל על החדשים אנו בושים דהיינו שנפלו לה לאחר שנשאת. ואתם מגלגלים עלינו את הישנים כשנפלו לה קודם שנשאת

הגהות מהר"י לנדא

[ו] תוס' ד"ה סיפא כו' ומפרש גמ' דנפלו לה כשהיו ארוסה וזיקת ארוסה עושה קפץ מרוסה. עלעז"ל לגר' ומפרש גמ' דנפלו לה כשהיו ארוסה וזיקת ארוסה עושה קפץ ארוסה ולר"ת ל"ג וכו' עיקימתא דרבה ביבמות לח ע"ב: